
Dhvanyalokah Udyotah 4

த⁴வந்யாலோக: உத்³யோத: 4

Document Information

Text title : Dhvanyaloka Udyota 4

File name : dhvanyaloka4.itx

Category : major_works

Location : doc_z_misc_major_works

Transliterated by : Rajani Arjun Shankar

Proofread by : Rajani Arjun Shankar

Latest update : January 4, 2002

Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

October 7, 2024

sanskritdocuments.org

Dhvanyalokah Udyotah 4

த்⁴வந்யாலோக: உத்³யோத: 4

॥ சதுர்த:² உத்³யோத: ॥

ஏவம் த்⁴வநிம் ஸப்ரபஞ்சம் விப்ரதிபத்திராஸார்த்²ம் வ்யுத்தபாத்³ய தத்³வ்யுத்தபாத்³நே
ப்ரயோஜநாந்தரமுச்சயதே —

த்⁴வநேய: ஸகு³ணீபூ⁴தவ்யங்க்³யஸ்யாத்⁴வா ப்ரத³ர்ஸித: ।

அநேநாநந்த்யமாயாதி கவீநாம் ப்ரதிபா⁴கு³ண: ॥ 1 ॥

ய ஏஷ த்⁴வநேர்கு³ணீபூ⁴தவ்யங்க்³யஸ்ய ச மார்க:³ ப்ரகாஸிதஸ்தஸ்ய ப்²லா-
ந்தரம் கவிப்ரதிபா⁴நந்த்யம் ।

கத²மிதி சேத் —

அதோ ஹ்யந்யதமேநாபி ப்ரகாரேண விபூ⁴ஷிதா ।

வாணீ நவத்வமாயாதி பூர்வார்தா²ந்வயவத்யபி ॥ 2 ॥

அதோ த்⁴வநேருக்தப்ரபே⁴த³மத்⁴யாத்³ந்யதமேநாபி ப்ரகாரேண விபூ⁴ஷிதா ஸத்³
வாணீ புராதநகவிநிப³த்³தா⁴ர்த்²ஸம்ஸ்பர்ஸவத்யபி நவத்வமாயாதி । ததா²ஹ்யவிவ-
க்ஷிதவாச்சயஸ்ய த்⁴வநே: ப்ரகாரத்³வ்யஸமாஸ்ரயேண நவத்வம் பூர்வார்தா²நுக³மே⁵பி
யதா² —

ஸ்மிதம் கிருசிந்முக்³த⁴ம் தரலமது⁴ரோ த்³ரு³ஷ்டிவிப⁴வ:

பரிஸ்பந்தோ³ வாசாமபி⁴நவவிலாஸோர்மிஸரஸ: ।

க³தாநாமாரம்ப:⁴ கிஸலயிதலீலாபரிமல:

ஸ்ப்ரு³ஸந்த்யாஸ்தாருண்யம் கிமிவ ஹி ந ரம்யம் ம்ரு³க³த்³ரு³ஸ: ॥

இத்யஸ்ய,

ஸவிப்⁴ரம்ஸமிதோத்³பே⁴தா³ லோலாக்ஷய: ப்ரஸ்க²லத்³கி³ர: ।

நிதம்பா³லஸகா³மிந்ய: காமிந்ய: கஸ்ய ந ப்ரியா: ॥

இத்யேவமாதி³ஷு ஸ்லோகேஷு ஸத்ஸ்வபி திரஸ்க்ரு³தவாச்சயத்⁴வநிஸமாஸ்ரயேண-
பூர்வத்வமேவ ப்ரதிபா⁴ஸதே । ததா² —

ய: ப்ரத²ம்: ப்ரத²ம்: ஸ து ததா²ஹி ஹதஹஸ்திப³ஹலபலலாஸீ ।

ஸ்வாபத³க³ணேஷு ஸிம்ஹ: ஸிம்ஹ: கேநாத⁴ரீக்ரியதே ॥

இத்யஸ்ய,

ஸ்வேதஜ:க்ரீ³தமஹிமா கேநாந்யேநாதிஸ்யயதே |

மஹத்³பி⁴ரபி மாதங்கை:³ எம்ஹ: கிமபி⁴பூ⁴யதே ||

இத்யேவமாதி³ஷு ஸ்லோகேஷு ஸத்ஸ்வப்ப்யர்தா²ந்தரஸங்க்ரமிதவாச்³யத்⁴வநிஸமாஸ்ர-

யேண நவத்வம் | விவக்ஷிதாந்யபரவாச்³யஸ்யாப்யுக்தப்ரகாரஸமாஸ்ரயேண நவத்வம்
யதா² —

நித்³ராகைதவிந: ப்ரியஸ்ய வத்³நே விந்யஸ்ய வக்த்ரம் வதூ⁴-

ர்போ³த⁴த்ராஸநிருத்³த⁴சும்ப³நரஸாப்யாபோ⁴க³லோலம் ஸ்தி²தா |

வைலக்ஷயாத்³விமுக்²ப⁴வேதி³தி புநஸ்தஸ்யாப்யநாரம்பி⁴ண:

ஸாகாங்க்ஷப்ரதிபத்தி நாம ஹ்ரு³த³யம் யாதம் து பாரம் ரதே: ||

இத்யாதே:³ ஸ்லோகஸ்ய,

ஸூந்யம் வாஸக்³ரு³ஹம் விலோக்ய ஸயநாது³த்தா²ய கிஞ்சிச்²நை-

ர்நித்³ராவ்யாஜமுபாக³தஸ்ய ஸுசிரம் நிர்வர்ண்ய பத்யுர்முக்²ம் |

விஸ்ரப்³த⁴ம் பரிசும்ப³ய ஜாதபுலகாமாலோக்ய க³ண்ட³ஸ்த²லீம்

லஜ்ஜாநம்ரமுக்² ப்ரியேண ஹஸதா பா³லா சிரம் சும்பி³தா ||

இத்யாதி³ஷு ஸ்லோகேஷு ஸத்ஸ்வபி நவத்வம் | யதா² வா —“தரங்க³ப⁴ரூப⁴ங்கா³”

இத்யாதி³ஸ்லோகஸ்ய“நாநாப⁴ங்கி³ப⁴ரமத்³ப⁴ரூ:”இத்யாதி³ஸ்லோகாபேக்ஷயாந்யத்வம்

|| 2 ||

யுக்த்யா⁵ந்யாநுஸர்தவ்யோ ரஸாதி³ர்ப³ஹுவிஸ்தர: |

மிதோ²ஸ்யநந்ததாம் ப்ராப்த: காவ்யமார்கோ³ யதா³ஸ்ரயாத் || 3 ||

ப³ஹுவிஸ்தாரோ⁵யம் ரஸபா⁴வததா³பா⁴ஸதத்ப்ரஸமலக்ஷணே மார்கோ³ யதா²ஸ்வம்

விபா⁴வாநுபா⁴வப்ரபே⁴த³கலநயா யதோ²க்தம் ப்ராக் | ஸ ஸர்வ ஏவாநயா யுக்த்யாநு-

ஸர்தவ்ய: | யஸ்ய ரஸாதே³ராஸ்ரயாத³யம் காவ்யமார்க:³ புராதநை: கவிபி:⁴ ஸஹஸ்ர-

ஸங்க²யைரஸங்க²யைர்வா ப³ஹுப்ரகாரம் க்ஷுண்ணத்வாந்மிதோ⁵ஸ்யநந்ததாமேதி |

ரஸபா⁴வா-

தீ³நாம் ஹி ப்ரத்யேகம் விபா⁴வாநுபா⁴வவ்யபி⁴சாரிஸமாஸ்ரயாத³பரிமிதத்வம் |

தேஷாம் சைகைகப்ரபே⁴தா³பேக்ஷயாபி தாவஜ்ஜை³த்³வ்ரு³த்தமுபநிப³த்⁴யமாநம்

ஸுகவிபி⁴ஸ்த-

தி³ச்சா²வஸாத³ந்யதா² ஸ்தி²தமப்யந்யதை²வ விவர்ததே | ப்ரதிபாதி³தம் சைதச்சித்ர-
விசாராவஸரே | கா³தா² சாத்ர க்ரு³தைவ மஹாகவிநா —
அததா²ஸ்தி²தாநபி ததா²ஸம்ஸ்தி²தாநிவ ஹ்ரு³த³யே யா நிலேஸயதி |
அர்த²விஸேஷாந் ஸா ஜயதி விகடகவிகோ³சரா வாண் ||

ததி³த்த²ம் ரஸபா⁴வாத³யாஸ்ரயேண காவ்யார்தா²நாமாநந்த்யம் ஸுப்ரதிபாதி³தம் |
ஏததே³வோபபாத³யிதுமுச்யதே —
த்³ரு³ஷ்டபூர்வா அபி ஹ்யர்தா² காவ்யே ரஸபரிக்க³ரஹாத் |
ஸர்வே நவா இவாபா⁴ந்தி மது⁴மாஸ இவ த்³ருமா: || 4 ||

ததா² ஹி விவக்ஷிதாந்யபரவாச்யஸ்யைவ ஸப்³த³ஸக்த்யுத்³ப⁴வாநுரணந-
ருபவ்யங்க³யப்ரகாரஸமாஸ்ரயேண நவத்வம் | யதா² —“த⁴ரணீதா⁴ரணயாதூ⁴நா
த்வம் ஸேஷ:”இத்யாதே:³ |
ஸேஷோ ஹிமகி³ரிஸ்த்வம் ச மஹாந்தோ கு³ரவ: ஸ்தி²ரா: |
யத³லங்கி⁴தமர்யாதா³ஸ்சலந்தீம் பி³ப⁴ரதே பு⁴வம் ||

இத்யாதி³ஷு ஸத்ஸ்வபி | தஸ்யைவார்த²ஸக்த்யுத்³ப⁴வாநுரணநருபவ்யங்க³யஸமாஸ்ர-
யேண நவத்வம் | யதா² —“ஏவம்வாதி³நி தே³வர்ஷௌ”இத்யாதி³ ஸ்லோகஸ்ய |
க்ரு³தே வரகதா²லாபே குமார்ய: புலகோத்³க³மை: |
ஸூசயந்தி ஸ்ப்ரு³ஹாமந்தர்லஜ்ஜயாவநதாநநா: ||

இத்யாதி³ஷு ஸத்ஸு அர்த²ஸக்த்யுத்³ப⁴வாநுரணநருபவ்யங்க³யஸ்ய கவிப்ரௌடோ⁴-
க்திநிர்மிதஸரீரத்வேந நவத்வம் | யதா² —“ஸஜ்ஜயதி ஸுரபி⁴மாஸோ”இத்யாதே:~³ |
ஸுரபி⁴ஸமயே ப்ரவ்ரு³த்தே ஸஹஸா ப்ராதூ³ப⁴வந்தி ரமணீயா: |
ராக³வதாமுத்தகலிகா: ஸஹைவ ஸஹகாரகலிகாபி:~⁴ ||

இத்யாதி³ஷு ஸத்ஸ்வப்யபூர்வத்வமேவ |
அர்த²ஸக்த்யுத்³ப⁴வாநுரணநருபவ்யங்க³யஸ்ய கவிநிப³த்³த⁴வக்த்ரு³ப்ரௌடோ⁴க்திமாத்த்ர-

நிஷ்பந்நஸரீரத்வேந நவத்வம் | யதா²“வாணிஜ்ய ஹஸ்தி³ந்தா:”இத்யாதி³கா³-
தா²ர்த²ஸ்ய |
கரிணீவைத⁴வ்யகரோ மம புத்ர ஏககாண்ட³விநிபாதீ |
ஹதஸ்நுஷயா ததா² க்ரு³தோ யதா² காண்ட³கரண்ட³கம் வஹதி ||
ஏவமாதி³ஷ்வர்தே²ஷு ஸத்ஸ்வப்யநாலீ⁴தைவ |

யதா² வ்யங்க்யபே⁴த³ஸமாஸ்ரயேண த்⁴வநே: காவ்யார்தா²நாம் நவத்வமுத்பத்³யதே,
ததா² வ்யஞ்ஜகபே⁴த³ஸமாஸ்ரயேணாபி | தத்து க்³ரந்த்²விஸ்தரப⁴யாநந லிக்²யதே,
ஸ்வயமேவ ஸஹ்ரு²த³யைரப்⁴யூஹ்யம் | அத்ர ச புந:புநருக்தமபி ஸாரதயேத³முச்யதே

—
வ்யங்க்யவ்யஞ்ஜகபா⁴வே⁵ஸமிந்விவிதே⁴ ஸம்ப⁴வத்யபி |
ரஸாதி³மய ஏகஸமிந் கவி: ஸ்யாத³வதா⁴நவாந || 5 ||

அஸமிந்நர்தா²நந்த்யஹேதௌ வ்யங்க்யவ்யஞ்ஜகபா⁴வே விசித்ரே ஸப்³தா³நாம்
ஸம்ப⁴வ-

த்யபி கவிரயூர்வார்த²லாபா⁴ர்த² ரஸாதி³மய ஏகஸமிந் வ்யங்க்யவ்யஞ்ஜகபா⁴வே
யத்நாத³வத³தீ⁴த | ரஸபா⁴வததா³பா⁴ஸரூபே ஹி வ்யங்க்யே தத்³வ்யஞ்ஜகேஷு ச
யதா²-

நிர்³தி³ஷ்டேஷு வர்ணபத³வாக்யரசநாப்ரப³ந்தே⁴ஷ்வவஹிதமநஸ: கவே: ஸர்வமயூர்வம்
காவ்யம்

ஸம்பத்³யதே | ததா² ச ராமாயணமஹாபா⁴ரதாதி³ஷு ஸங்க்³ராமாத³ய: புந:புநர-
பி⁴ஹிதா அபி நவநவா: ப்ரகாஸந்தே | ப்ரப³ந்தே⁴ சாங்கீ³ ரஸ ஏக ஏவோபநி-
ப³த்⁴யமாநோ⁵ர்த²விஸேஷலாப⁴ம் சா²யாதிஸயம் ச புஷ்ணாதி | கஸமிந்நிவேதி
சேத் — யதா² ராமாயணே யதா² வா மஹாபா⁴ரதே | ராமாயணே ஹி கருணே ரஸ:
ஸ்வயமாத³கவிநா ஸுத்திரித:“ஸோக: ஸ்லோகக்தவமாக³த:”இத்யேவம்வாதி³நா |
நிர்³வ்யூட⁴ஸ்ச ஸ ஏவ ஸீதாத்யந்தவியோக³பர்யந்தமேவ ஸ்வப்ரப³ந்த⁴முபரசயதா |
மஹாபா⁴ரதே⁵பி ஸாஸ்த்ரகாவ்யரூபச்சா²யாந்வயிநி வ்ரு²ஷ்ணிபாண்ட³வவிரஸாவஸா-

நவைமநஸ்யதா³யிரீம் ஸமாப்திமுபநிப³த்⁴நதா மஹாமுநிநா வைராக்³யஜநநதாத்தப்³யம்
ப்ராதா⁴ந்யேந ஸ்வப்ரப³ந்த⁴ஸ்ய த்³ர்ஸயதா மோக்ஷலக்ஷண: புருஷார்த:² ஸாந்தோ
ரஸஸ்ச

முக²யதயா விவக்ஷாவிஷயத்வேந ஸுசித: | ஏதச்சாம்ஸேந விவ்ரு²தமேவாந்யர்வ்யா-

க்²யாவிதா⁴யிபி:⁴ | ஸ்வயமேவ சைதத்து³த்³க்³ர்ணம் தேநோத்³ர்ணமஹாமோஹமக்³நமுஜ்ஜிஹீர்வ
லோகமதிவிமலஜ்ஞாநாலோகதா³யிநா லோகநாதே²ந —

யதா² யதா² விபர்யேதி லோகதந்த்ரமஸாரவத் |
ததா² ததா² விராகோ³த்ர ஜாயதே நாத்ர ஸம்ஸய: ||

இத்யாதி³ ப்³ஹுஸ: கத்²யதா | ததஸ்ச ஸாந்தோ ரஸோ ரஸாந்தரைர்மோக்ஷலக்ஷண:

புருஷார்த:² புருஷார்தா²ந்தரைஸ்தது³பஸர்ஜநத்வேநாநுக³ம்யமாநோ⁵ங்கி³த்வேந
விவக்ஷா-

விஷய இதி மஹாபா⁴ரததா²பர்யம் ஸுவ்யக்தமேவாவபா⁴ஸதே | அங்கா³ங்கி³பா⁴வஸ்ச
யதா² ரஸாநாம் ததா² ப்ரதிபாதி³தமேவ |

பாரமார்தி²காந்தஸ்தத்த்வாநபேக்ஷயா ஸரீரஸ்யேவாங்க³பூ⁴தஸ்ய ரஸஸ்ய புருஷா-
ர்த²ஸ்ய ச ஸ்வப்ராதா⁴ந்யேந சாருத்வமப்யவிருத்³த⁴ம் | நநு மஹாபா⁴ரதே யாவாந்வி-
வக்ஷாவிஷய: ஸோ⁵நுக்ரமண்யாம் ஸர்வ ஏவாநுக்ராந்தோ ந சைதத்தத்ர த்³ரு¹ஸ்யதே,
ப்ரத்யுத

ஸர்வபுருஷார்த²ப்ரபோ³த⁴ஹேதுத்வம் ஸர்வரஸக³ர்ப⁴த்வம் ச மஹாபா⁴ரதஸ்ய
தஸ்மிந்நுத்³தே³ஸே

ஸ்வஸப்³த³நிவேதி³தத்வேந ப்ரதீயதே | அத்ரோச்யதே — ஸத்யம் ஸாந்தஸ்யைவ
ரஸஸ்யா-

ங்கி³த்வம் மஹாபா⁴ரதே மோக்ஷஸ்ய ச ஸர்வபுருஷார்தே²ப⁴ய: ப்ராதா⁴ந்யமித்யேதந்ந
ஸ்வ-

ஸப்³தா³பி⁴தே⁴யத்வேநாநுக்ரமண்யா த³ர்ஸிதம், த³ர்ஸிதம் து வ்யங்க³யத்வேந —
“ப⁴க³வாந்வாஸுதே³வஸ்ச கீர்த்யதே⁵த்ர ஸநாதந:”

இத்யஸ்மிந் வாக்க்யே | அநேந ஹ்யயமர்தோ² வ்யங்க³யத்வேந விவக்ஷிதோ யத³த்ர
மஹாபா⁴ரதே பாண்ட³வாதி³சரிதம் யத்கீர்த்யதே தத்ஸர்வமவஸாநவிரஸமவித்³யாப்ர-

பஞ்சரூபஞ்ச, பரமார்த²ஸத்யஸ்வரூபஸ்து ப⁴க³வாந்வாஸுதே³வோ⁵த்ர கீர்த்யதே |
தஸ்மாத்தஸ்மிந்நேவ பரமேஸ்வரே ப⁴க³வதி ப⁴வத பா⁴விதசேதஸோ, மா பூ⁴த விபூ⁴-
திஷு நி:ஸாராஸு ராகி³ணே கு³ணேஷு வா நயவிநயபராக்ரமாதி³ஷ்வமீஷு
கேவலேஷு

கேஷுசித்ஸர்வாத்மநா ப்ரதிநிவிஷ்டதி⁴ய: | ததா² சாக்³ரே - பஸ்யத நி:ஸாரதாம்
ஸம்ஸாரஸ்யேத்யமுமேவார்த²ம் த்³யோதயந் ஸ்பு²டமேவாவபா⁴ஸதே வ்யஞ்ஜகஸக்த்யநுக்³ரு¹வ
ஸப்³த:³ | ஏவம்வித⁴மேவார்த²ம் க³ர்பீ⁴க்ரு¹த்ம் ஸந்த³ர்ஸயந்தோ⁵நந்தரஸ்லோகா
லக்ஷயந்தே -

“ஸ ஹி ஸத்யம்”இத்யாத³ய: |

அயம் ச நிக்³ட⁴ரமணீயோ⁵ர்தோ² மஹாபா⁴ரதாவஸாநே ஹரிவம்ஸவர்ணநேந
ஸமாப்திம் வித³த⁴தா தேநைவ கவிவேத⁴ஸா க்ரு¹ஷ்ணத்³வைபாயநேந ஸம்யக்ஸ்பு²டக்ரு¹த்:
|

அநேந சார்தே²ந ஸம்ஸாராதீதே தத்த்வாந்தரே ப⁴க்த்யதிஸயம் ப்ரவர்தயதா ஸகல
ஏவ ஸாம்ஸாரிகோ வ்யவஹார: பூர்வபக்ஷக்ரு²தோ ந்யக்ஷேண ப்ரகாஸதே |
தே³வதாதீர்த²-

தப:ப்ரப⁴ரு²தீநாம் ச ப்ரபா⁴வாதிஸயவர்ணநம் தஸ்யைவ பரப்³ரஹ்மண: ப்ராப்த்யுபாயத்வேந
தத்³விபூ⁴தித்வேநைவ தே³வதாவிஸேஷா³னாமந்யேஷாம் ச | பாண்ட³வாதி³சரிதவர்ணந-

ஸ்யாபி வைராக்³யஜநநதாத்பர்யாத்³வைராக்³யஸ்ய ச மோக்ஷமூலத்வாந்மோக்ஷஸ்ய
ச

ப⁴க³வத்ப்ராப்த்யுபாயத்வேந முக்²யதயா கீ³தாதி³ஷு ப்ரத³ர்ஸிதத்வாத்பரப்³ரஹ்மப்ராப்த்யு-

பாயத்வமேவ பரம்பரயா | வாஸுதே³வாதி³ஸம்ஜ்ஞாபி⁴தே⁴யத்வேந சாபரிமிதஸக்த்யா-
ஸ்பத³ம் பரம் ப்³ரஹ்ம கீ³தாதி³ப்ரதே³ஸாந்தரேஷு தத³பி⁴தா⁴நத்வேந லப்³த⁴ப்ரஸித்³தி⁴
மாது²-

ர்ப்ராது³ர்பா⁴வாநுக்ரு²தஸகலஸ்வரூபம் விவக்ஷிதம் ந து மாது²ர்ப்ராது³ர்பா⁴வாம்ஸ
ஏவ,

ஸநாதநஸப்³த³விஸேஷிதத்வாத் | ராமாயணாதி³ஷு சாநயா ஸம்ஜ்ஞயா ப⁴க³வந்மு-
ர்த்யந்தரே வ்யவஹாரத³ர்ஸநாத் | நிர்ணீதஸ்சாயமர்த:² ஸப்³த³தத்த்வவித்³பி⁴ரேவ |

ததே³வமநுக்ரமணீநிர்³தி³ஷ்டேந வாக்யேந ப⁴க³வத்³வ்யதிரேகிண: ஸர்வஸ்யாந்ய-
ஸ்யாநித்தயதாம் ப்ரகாஸயதா மோக்ஷலக்ஷண ஏவைக: பர: புருஷார்த:² ஸாஸ்த்ரநயே,
காவ்யநயே ச த்ரு²ஷ்ணாக்ஷயஸுக²பரிபோஷலக்ஷண: ஸாந்தோ ரஸோ மஹாபா⁴ரதஸ்யா-

ங்கி³த்வேந விவக்ஷித இதி ஸுப்ரதிபாதி³தம் | அத்யந்தஸாரபூ⁴தத்வாச்சாயமர்தோ²
வ்யங்க்யத்வேநைவ த³ர்ஸிதோ ந து வாச்சயத்வேந | ஸாரபூ⁴தோ ஹயர்த:~²
ஸ்வஸப்³தா³நபி⁴-

தே⁴யத்வேந ப்ரகாஸித: ஸுதராமேவ ஸோபா⁴மாவஹி | ப்ரஸித்³தி⁴ஸ்சேயமஸ்த்யேவ
வித்³க³த⁴வித்³வத்பரிஷத்ஸு யத³பி⁴மததரம் வஸ்து வ்யங்க்யத்வேந ப்ரகாஸ்யதே ந
ஸாக்ஷாச்ச²ப்³த³வாச்சயத்வேந | தஸ்மாத்ஸதி²தமேதத் — அங்கி³பூ⁴தரஸாத்³யாஸ்யேண
காவ்யே க்ரியமாணே நவார்த²லாபோ⁴ ப⁴வதி ப்³ந்த⁴ச்சா²யா ச மஹதீ ஸம்பத்³யத
இதி | அத ஏவ ச ரஸாநுகு³ணர்த²விஸேஷோபநிப்³ந்த⁴மலங்காராந்தரவிரஹே⁵பி
சா²யாதிஸயயோகி³ லக்ஷயே த்³ரு²ஸ்யதே | யதா² —

முநிர்ஜயதி யோகீ³ந்த³ரோ மஹாத்மா கும்ப⁴ஸம்ப⁴வ: |

யேநைகசலகே த்³ரு'ஷ்டெள தெள தி³வ்யெள மத்ஸ்யகச்ச²பெள ||

இத்யாதெள³ | அத்ர ஹ்யத்³பு⁴தரஸாநுகு³ணமேகசலகே மத்ஸ்யகச்ச²பத்³ர்ஸநம்
சா²யாதிஸ்யம் புஷ்ணாதி | தத்ர ஹ்யேகசலகே ஸகலஜலதி⁴ஸந்நிதா⁴நாத்³பி
தி³வ்யமத்ஸ்யகச்ச²பத்³ர்ஸநமக்ஷுண்ணத்வாத்³பு⁴தரஸாநுகு³ணதரம் | க்ஷுண்ணம்
ஹி

வஸ்து லோகப்ரஸித்³த்யாத்³பு⁴தமபி நாஸ்சர்யகாரி ப⁴வதி | ந சாக்ஷுண்ணம்
வஸ்தூப-

நிப³த்யமாநமத்³பு⁴தரஸஸ்யைவாநுகு³ணம் யாவத்³ரஸாந்தரஸ்யாபி | தத்³யதா² —
ஸ்வித்³யதி ரோமாஞ்சதே வேபதே ரத்²யாயாந்துலாக்³ரேண |

ஸ பார்ஸ்வோ⁵த்³யாபி ஸுப⁴க³ தஸ்யா யேநாஸ்யதிக்ராந்த: ||

ஏதத்³கா³தா²ர்தா²த்³பா⁴வ்யமாநாத்³யா ரஸப்ரதீதீர்ப⁴வதி, ஸா த்வாம் ஸ்ப்ரு'ஷ்ட்வா
ஸ்வித்³ய-

தி ரோமாஞ்சதே வேபதே இத்யேவம்விதாத்³ர்தா²த்³ப்ரதீயமாநாந்மநாக்³பி நோ ஜாயதே
|

ததே³வம் த்⁴வநிப்ரபே⁴த்³ஸமாஸ்யேண யதா² காவ்யார்தா²நாம் நவத்வம் ஜாயதே
ததா²

ப்ரதிபாதி³தம் | கு³ணீபூ⁴தவ்யங்க்யஸ்யாபி த்ரிபே⁴த்³வ்யங்க்யாபேக்ஷயா யே ப்ரகாரா-
ஸ்தத்தஸமாஸ்யேணாபி காவ்யவஸ்தூநாம் நவத்வம் ப⁴வத்யேவ | தத்த்வதிவிஸ்தாரகா-

ரீதி நோதா³ஹ்ரு'தம் ஸஹ்ரு'த்யை: ஸ்வயமுதப்³ரேக்ஷணீயம் || 5 ||

த்⁴வநேரித்த²ம் கு³ணீபூ⁴தவ்யங்க்யஸ்ய ச ஸமாஸ்யரயாத் |

ந காவ்யார்த²விராமோ⁵ஸ்தி யதி³ ஸ்யாத்³ப்ரதிபா⁴கு³ண: || 6 ||

ஸத்ஸ்வபி புராதநகவிப்ரப³ந்தே⁴ஷு யதி³ ஸ்யாத்³ப்ரதிபா⁴கு³ண:, தஸ்மிம்ஸ்த்வ-
ஸதி ந கிஞ்சிதே³வ கவேர்வஸ்த்வஸ்தி | ப³ந்த⁴ச்சா²யாப்யர்த²த்³வ்யாநுரூபஸ³த்³-
ஸந்நிவேஸோ⁵ர்த²ப்ரதிபா⁴நாபா⁴வே கத²முபபத்³யதே | அநபேக்ஷிதார்த²விஸேஷாக்ஷரரசநைவ
ப³ந்த⁴ச்சா²யேதி நேத³ம் நேதீ³ய: ஸஹ்ரு'த்யாநாம் | ஏவம் ஹி ஸத்யர்தா²நபேக்ஷசுதூர-

மது⁴ரவசநரசநாயாமபி காவ்யவ்யபதே³ஸ: ப்ரவர்தேத | ஸப்³தா³ர்த²யோ: ஸாஹித்யேந
காவ்யத்வே கத²ம் ததா²விதே⁴ விஷயே காவ்யவ்யவஸ்தே²தி சேத் — பரோபநிப³த்³தா⁴ர்த²-

விரசநே யதா² தத்தகாவ்யத்வவ்யவஹாரஸ்ததா² ததா²விதா⁴நாம் காவ்யஸந்த³-

ர்பா⁴ணம் || 6 ||

ந சார்தா²நந்த்யம் வ்யங்க்³யார்தா²பேக்ஷயைவ யாவத்³வாச்யார்தா²பேக்ஷயாபீதி
ப்ரதிபாத்³யிதுமுச்சயதே —

அவஸ்தா²தே³ஸகாலாதி³விஸேஷைரபி ஜாயதே |

ஆநந்த்யமேவ வாச்யஸ்ய ஸூத்³த⁴ஸ்யாபி ஸ்வபா⁴வத: || 7 ||

ஸூத்³த⁴ஸ்யாநபேக்ஷிதவ்யங்க்³யஸ்யாபி வாச்யஸ்யாநந்த்யமேவ ஜாயதே ஸ்வபா⁴-
வத: | ஸ்வபா⁴வோ ஹ்யயம் வாச்யாநாம் சேதநாநாமசேதநாநாம் ச யத்³வஸ்தா²பே⁴தா³-

த்³தே³ஸபே⁴தா³த்³காலபே⁴தா³த்³ஸ்வாலக்ஷண்யபே⁴தா³ச்சாநந்ததா ப⁴வதி | தைச்ச
ததா²வ்யவ-

ஸ்தி²தை: ஸத்³பி:⁴ ப்ரஸித்³தா⁴நேகஸ்வபா⁴வாநுஸரணரூபயா ஸ்வபா⁴வோக்த்யாபி
தாவ-

து³பநிப³த்⁴யமாநைந்நிரவதி:⁴ காவ்யார்த:² ஸம்பத்³யதே | ததா² ஹ்யவஸ்தா²பே⁴தா³ந்வத்வம்
யதா² — ப⁴க³வத் பார்வத் குமாரஸம்ப⁴வே“ஸர்வோபமாத்³ரவ்யஸமுச்சயநே”இத்யா-

தி³பி⁴ருக்திபி:⁴ ப்ரத²மமேவ பரிஸமாபிதரூபவர்ணநாபி புந்³ப⁴க³வத: ஸம்போ⁴-

ர்லோசநகோ³சரமாயாந்த்“வஸந்தபுஷ்பா⁴ரணம் வஹந்த்”மந்மதோ²பகரணபூ⁴தேந
ப⁴ங்க்³யந்தரேனோபவர்ணிதா | ஸைவ ச புந்³நவோத்³வாஹஸமயே ப்ரஸாத்⁴யமாநா“தாம்

ப்ராங்முக்²ம் தத்ர நிவேஸ்ய தந்வீம்”இத்யாத்³யுக்திபி⁴ர்நவேநைவ ப்ரகாரேண நிரூபி-
தரூபஸௌஷ்ட²வா | ந ச தே தஸ்ய கவேரேகத்ரைவாஸக்ரு³த்³க்ரு³தா

வர்ணநப்ரகாரா அபந-

ருக்தத்வேந வா நவநவார்த²நிர்³ப⁴ரத்வேந வா ப்ரதிபா⁴ஸந்தே | தி³ர்ஸிதமேவ
சைதத்³வி-

ஷமபா³ணலீலாயாம் —

ந ச தேஷாம் க⁴டதே⁵வதி:⁴, ந ச தே த்³ரு³ஸ்யந்தே கத²மபி புநருக்தா: |

யே விப்⁴ரமா: ப்ரியாணுமர்தா² வா ஸுகவிவாண்நாம் ||

அயமபர்ஸ்சாவஸ்தா²பே⁴த³ப்ரகாரோ யத்³சேதநாநாம் ஸர்வேஷாம் சேதநம் த்³விதீயம்
ரூபமபி⁴மாநித்வப்ரஸித்³த⁴ம் ஹிமவத்³க³ங்கா³தீ³நாம் | தச்சோசிதசேதநவிஷயஸ்வரூப-

யோஜநயோபநிப³த்⁴யமாநமந்யதே³வ ஸம்பத்³யதே | யதா² குமாரஸம்ப⁴வ ஏவ

பர்வதஸ்வரூபஸ்ய ஹிமவதோ வர்ணநம், புந: ஸப்தர்ஷிப்ரியோக்திஷு சேதநதத்ஸ்வரூபா-

பேக்ஷயா ப்ரத³ர்ஸிதம் தத³பூர்வமேவ ப்ரதிபா⁴தி | ப்ரஸித்³த⁴ஸ்சாயம் ஸத்கவீநாம்
மார்க: ³ |

இத³ம் ச ப்ரஸ்தா²நம் கவிவ்யுத்தபத்தயே விஷமபா³ணலீலாயாம் ஸப்ரபஞ்சம் த³ர்ஸிதம்
|

சேதநாநாம் ச பா³ல்யாத்³யவஸ்தா²பி⁴ரந்யத்வம் ஸத்கவீநாம் ப்ரஸித்³த⁴மேவ |
சேதநா-

நாமவஸ்தா²பே⁴தே³ஸ்ப்யவாந்தராவஸ்தா²பே⁴தா³ந்நாநாத்வம் | யதா² குமாரீணாம்
குஸும-

ஸரபி⁴ந்நஹ்ரு³த்யாநாமந்யாஸாம் ச | தத்ராபி விநீதாநாமவிநீதாநாம் ச |

அசேதநாநாம் ச பா⁴வாநாமாரம்பா⁴த்³யவஸ்தா²பே⁴த³பி⁴ந்நாநாமேகைகஸ:
ஸ்வரூபமுப-

நிப³த்⁴யமாநமாநந்த்யமேவோபயாதி | யதா² —

ஹம்ஸாநாம் நிநதே³ஷு யை: கவலிதைராஸஜ்யதே கூஜதா-

மந்ய: கோ⁵பி கஷாயகண்ட²லு²நாதா³க⁴ர்⁴ரோ விப⁴ரம: |

தே ஸம்ப்ரத்யகடோ²ரவாரணவதூ⁴த்³ந்தாங்குரஸ்பர்தி⁴நோ

நிர்யாதா: கமலாகரேஷு பி³ஸிநீகந்தா³க்³ரிமக்³ரந்த²ய: ||

ஏவமந்யத்ராபி தி³ஸாந்யாநுஸர்தவ்யம் |

தே³ஸபே⁴தா³ந்நாநாத்வமசேதநாநாம் தாவத் | யதா² வாயுநாம் நாநாதி³க்³தே³ஸ-

சாரிணாமந்யேஷாமபி ஸலிலகுஸுமாதீ³நாம் ப்ரஸித்³த⁴மேவ | சேதநாநாமபி

மாநுஷபஸூபக்ஷிப்ர⁴ரு³தீநாம் க³ராமாரண்யஸலிலாதி³ஸமேதி⁴தாநாம் பரஸ்பரம்
மஹா-

ந்விஸேஷ: ஸமுபலக்ஷயத ஏவ | ஸ ச விவிச்ய யதா²யத²முபநிப³த்⁴யமாந-

ஸ்ததை²வாநந்த்யமாயாதி | ததா² ஹி — மாநுஷாணமேவ தாவத்³தி³க்³தே³ஸாதி³-

பி⁴ந்நாநாம் யே வ்யவஹாரவ்யாபாராதி³ஷு விசித்ரா விஸேஷாஸ்தேஷாம் கேநாந்த:

ஸக்யதே க³ந்தும், விஸேஷதோ யோஷிதாம் | உபநிப³த்⁴யதே ச தத்ஸர்வமேவ

ஸுகவிபி⁴ர்யதா²ப்ரதிப⁴ம் |

காலபே⁴தா³ச்ச நாநாத்வம் | யத²ர்துபே⁴தா³த்³தி³க்³வ்யோமஸலிலாதி³நாமசேதநா-

நாம் | சேதநாநாம் செளத்ஸக்யாத³ய: காலவிஸேஷாஸ்ரயிண: ப்ரஸித்³தா⁴ ஏவ |

ஸ்வாலக்ஷண்யப்ரபே⁴தா³ச்ச ஸகலஜக³த்³க³தாநாம் வஸ்தூநாம் விநிப³ந்த⁴நம்

ப்ரஸித்³த⁴மேவ |

தச்ச யதா²வஸ்தி²தமபி தாவது³பநிப³த்⁴யமாநமநந்ததாமேவ காவ்யார்த²-

ஸ்யாபாத³யதி |

அத்ர கேசிதா³சக்ஷீரந் — யதா² ஸாமாந்யாத்மநா வஸ்தூநி வாச்யதாம்
 ப்ரதிபத்³யந்தே ந விஸேஷாத்மநா ; தாநி ஹி ஸ்வயமநுபூ⁴தாநாம் ஸுகா²த்³நாம்
 தந்நிமித்தாநாம் ச ஸ்வரூபமந்யத்ராரோபயத்³பி:4 ஸ்வபராநுபூ⁴தரூபஸாமாந்ய-
 மாத்ராஸ்ரயேனோபநிப³த்⁴யந்தே கவிபி:4 | ந ஹி தைரதீதமநாக³தம் வர்தமாநஞ்ச
 பரிசிதாதி³ஸ்வலக்ஷணம் யோகி³பி⁴ரிவ ப்ரத்யக்ஷீக்கரியதே ; தச்சாநுபா⁴வ்யாநு-
 ப⁴வஸாமாந்யம் ஸர்வப்ரதிபத்த்ரு³ஸாதா⁴ரணம் பரிமிதத்வாத்த்புராத்தநாநாமேவ
 கோ³சரீ-

பூ⁴தம், தஸ்யாவிஷயத்வாநுபபத்தே: | அத ஏவ ஸ ப்ரகாரவிஸேஷோ யைரத்³யதநை-
 ரபி⁴நவத்வேந ப்ரதீயதே தேஷாமபி⁴மாநமாத்ரமேவ ப⁴ணிதிக்கு³தம் வைசித்ர்யமாத்ரம-
 த்ராஸ்தீதி |

தத்ரோச்யதே — யத்தூர்த்தம் ஸாமாந்யமாத்ராஸ்ரயேண காவ்யப்ரவ்ரு³த்திஸ்தஸ்ய ச
 பரிமிதத்வேந ப்ராகே³வ கோ³சரீக்கு³தத்வாந்நாஸ்தி நவத்வம் காவ்யவஸ்தூநாமிதி,
 தத³யுத்தம் ; யதோ யதி³ ஸாமாந்யமாத்ரமாஸ்ரித்ய காவ்யம் ப்ரவர்ததே கிங்க்ரு³த-
 ஸ்தர்ஹி மஹாகவிநிப³த்⁴யமாநாநாம் காவ்யார்தா²நாமதிஸய: | வாலமீகீவ்ய-
 திரிக்தஸ்யாந்யஸ்ய கவிவ்யபதே³ஸ ஏவ வா ஸாமாந்யவ்யதிரிக்தஸ்யா-
 ந்யஸ்ய காவ்யார்த²ஸ்யாபா⁴வாத், ஸாமாந்யஸ்ய சாதி³கவிநைவ ப்ரத³ர்ஸித-
 த்வாத் | உக்திவைசித்ர்யாந்நைஷ தோ³ஷ இதி சேத் — கிமித³முக்திவைசித்ர்யம் ?
 உக்திர்ஹி வாச்யவிஸேஷப்ரதிபாதி³ வசநம் | தத்³வைசித்ர்யே கத²ம் ந வாச்யவை-
 சித்ர்யம் | வாச்யவாசகயோரவிநாபா⁴வேந ப்ரவ்ரு³த்தே: | வாச்யாநாம் ச காவ்யே-
 ப்ரதிபா⁴ஸாமாநாநாம் யத்³ரூபம் தத்து க்³ராஹ்யவிஸேஷாபே⁴தே³நைவ ப்ரதீயதே |
 தேநோ-

க்திவைசித்ர்யவாதி³நா வாச்யவைசித்ர்யமநிச்ச²தாப்யவஸ்யமேவாப⁴யுபக³ந்தவ்யம் |
 தத³யமத்ர ஸங்க்ஷேப: —

வாலமீகீவ்யதிரிக்தஸ்ய யத்³யேகஸ்யாபி கஸ்யசித் |

இஷ்யதே ப்ரதிபா⁴ர்தே²ஷு தத்ததா³நந்த்யமக்ஷயம் ||

கிஞ்ச, உக்திவைசித்ர்யம் யத்காவ்யநவத்வே நிப³ந்த⁴நமுச்யதே தத³ஸ்மத்பக்ஷா-
 நுகு³ணமேவ | யதோ யாவாநயம் காவ்யார்தா²நந்த்யபே⁴த³ஹேது: ப்ரகார:
 ப்ராக்³த³ர்ஸித:

ஸ ஸர்வ ஏவ புநருக்திவைசித்ர்யாத்³த்³விகு³ணதாமாபத்³யதே | யஸ்சாயமுபமாஸ்லேஷாதி³-

ரலங்காரவர்க:3 ப்ரஸித்³த:4 ஸ ப⁴ணிதிவைசிதர்யாது³பநிப³த்⁴யமாந: ஸ்வயமேவாநவ-
தி⁴ர்த⁴த்தே புந: ஸதஸாக²தாம் | ப⁴ணிதிஸ்ச ஸ்வபா⁴ஷாபே⁴தே³ந வ்யவஸ்தி²தா ஸதீ
ப்ரதிநியதபா⁴ஷாகோ³சரார்த²வைசிதர்யநிப³ந்த⁴நம் புநரபரம் காவ்யார்தா²நாமாந-
ந்த்யமாபாத³யதி | யதா² மமைவ —

மம மம இதி ப⁴ணதோ வ்ரஜதி காலோ ஜநஸ்ய |

ததா²பி ந தே³வோ ஜநார்த³நோ கோ³சரோ ப⁴வதி மநஸ: || 7 ||

இத்த²ம் யதா² யதா² நிரூப்யதே ததா² ததா² ந லப⁴யதே⁵ந்த: காவ்யார்தா²-
நாம் | இத்³ம் தூச்யதே —

அவஸ்தா²தி³விபி⁴ந்நாநாம் வாச்யாநாம் விநிப³ந்த⁴நம் |

யத்ப்ரத³ர்ஸிதம் ப்ராக்

பூ⁴ம்நைவ த்³ரு³ஸ்யதே லக்ஷயே -

ந தச்ச²க்யமபோஹிதும் |

- தத்து பா⁴தி ரஸாஸ்யாத || 8 ||

ததி³த³மத்ர ஸங்க்ஷேபேணாபி⁴தீ⁴யதே ஸத்கவீநாமுபதே³ஸாய —

ரஸபா⁴வாதி³ஸம்ப³த்³தா⁴ யத்³யௌசித்யாநுஸாரிணீ |

அந்வீயதே வஸ்துக³தி³ர்தே³ஸகாலாதி³பே⁴தி³நீ || 9 ||

தத்கா க³ணநா கவீநாமந்யேஷாம் பரிமிதஸக்தீநாம் |

வாசஸ்பதிஸஹஸ்ராணம் ஸஹஸ்ரரைபி யத்தந: |

நிப³த்³தா⁴ ஸா க்ஷயம் நைதி ப்ரக்ரு³தி³ர்ஜக³தாமிவ || 10 ||

யதா² ஹி ஜக³த்ப்ரக்ரு³திரதீதகல்பபரம்பராவிர்பூ⁴தவிசித்ரவஸ்துப்ரபஞ்சா

ஸதீ புநரிதா³நீம் பரிக்ஷீணா பரபதா³ர்த²நிர்மாணஸக்திரிதி ந ஸக்யதே⁵பி⁴-

தா⁴தும் | தத்³வதே³வேயம் காவ்யஸ்தி²திரநந்தாபி:4 கவிமதிபி⁴ருபபு⁴க்தாபி நேதா³-

நீம் பரிஹீயதே, ப்ரத்யுத நவநவாபி⁴ர்வ்யுத்பத்திபி:4 பரிவர்த⁴தே | இத்த²ம்

ஸ்தி²தே⁵பி

ஸம்வாதா³ஸ்து ப⁴வந்த்யேவ பா³ஹூல்யேந ஸுமேத⁴ஸாம் |

ஸ்தி²தம் ஹ்யேதத் ஸம்வாதி³ந்ய ஏவ மேதா⁴விநாம் பு³த்³த⁴ய: | கிந்து —

நைகரூபதயா ஸர்வே தே மந்தவ்யா விபர்ஸிதா || 11 ||

கத²மிதி சேத் —

ஸம்வாதோ³ ஹ்யந்யஸாத்³ரு³ஸ்யம் தத்புந: ப்ரதிபி³ம்ப³வத் |

ஆலேக்²யாகாரவத்துல்யதே³ஹிவச்ச ஸரீரிணம் || 12 ||

ஸம்வாதோ³ ஹி காவ்யார்த²ஸ்யோச்யதே யத்³ந்யேந காவ்யவஸ்துநா
ஸாத்³ரு³ஸ்யம் | தத்புந: ஸரீரிணாம் ப்ரதிபி³ம்ப³வதா³லேக்²யாகாரவத்துஸ்யதே³ஹிவச்ச
த்ரிதா⁴ வ்யவஸ்தி²தம் | கிருசித்³தி⁴ காவ்யவஸ்து வஸ்த்வந்தரஸ்ய ஸரீரிண:
ப்ரதிபி³ம்ப³கல்பம், அந்யதா³லேக்²யப்ரக்²யம், அந்யத்துஸ்யேந ஸரீரிண
ஸத்³ரு³ஸம் |

தத்ர பூர்வமநந்யாத்ம் துச்சா²த்ம் தத³நந்தரம் |

த்ரு³தீயம் து ப்ரஸித்³தா⁴த்ம் நாந்யஸாம்யம் த்யஜேக்கவி: || 13 ||

தத்ர பூர்வம் ப்ரதிபி³ம்ப³கல்பம் காவ்யவஸ்து பரிஹர்தவ்யம் ஸுமதிநா | யத-
ஸ்தத³நந்யாத்ம் தாத்²விகுஸரீரஸூந்யம் | தத³நந்தரமாலேக்²யப்ரக்²யமந்யஸாம்யம்
ஸரீராத்ரயுக்²தமபி துச்சா²த்ம்த்வேந த்யக்தவ்யம் | த்ரு³தீயம் து விபி⁴ந்நகம-
நீயஸரீரஸுத்³பா⁴வே ஸதி ஸஸம்வாத³மபி காவ்யவஸ்து ந த்யக்தவ்யம் கவிநா |
ந ஹி ஸரீரி ஸரீரிணந்யேந ஸத்³ரு³ஸோ⁵ப்யேக ஏவேதி ஸக்யதே வக்தும் || 13 ||

ஏததே³வோபபாத³யிதுமுச்யதே —

ஆத்மநோ⁵ந்யஸ்ய ஸத்³பா⁴வே பூர்வஸ்தி²த்யநுயாய்யபி |

வஸ்து பா⁴திதராம் தந்வயா: ஸஸிச்சா²யமிவாநநம் || 14 ||

தத்தவஸ்ய ஸாரபூ⁴தஸ்யாத்மந: ஸத்³பா⁴வே⁵ந்யஸ்ய பூர்வஸ்தி²த்யநுயாய்யபி
வஸ்து பா⁴திதராம் | புராணரமணீயச்சா²யாநுக்³ரு³ஹீதம் ஹி வஸ்து ஸரீரவத்பராம்
ஸோபா⁴ம் புஷ்யதி | ந து புநருக்²த்வேநாவபா⁴ஸதே | தந்வயா: ஸஸிச்சா²யமி-
வாநநம் |

ஏவம் தாவத்ஸஸம்வாத³நாம் ஸமுதா³யரூபாணாம் வாக்யார்தா²நாம் விப⁴க்தா: ஸீ-
மாந: | பதா³ர்த²ரூபாணாம் ச வஸ்த்வந்தரஸத்³ரு³ஸாநாம் காவ்யவஸ்துநாம்
நாஸ்த்யேவ

தோ³ஷ இதி ப்ரதிபாத³யிதுமுச்யதே —

அக்ஷராதி³ரசநேவ யோஜ்யதே யத்ர வஸ்துரசநா புராதநீ |

நூதநே ஸ்பு²ரதி காவ்யவஸ்துநி வ்யக்தமேவ க²லு ஸா ந து³ஷ்யதி || 15 ||

ந ஹி வாசஸ்பதிநாப்யக்ஷராணி பதா³நி வா காநிசித்³பூர்வாணி க⁴ட-
யிதும் ஸக்யந்தே | தாநி து தாந்யேவோபநிப³த்³தா⁴நி ந காவ்யாதி³ஷு நவதாம்
விருத்⁴யந்தி | ததை²வ பதா³ர்த²ரூபாணி ஸ்லேஷாதி³மயாந்யர்த²தத்த்வாநி |

தஸ்மாத் -

யத்³பி தத்³பி ரம்யம் யத்ர லோகஸ்ய கிருசித்-

ஸ்பு²ரிதமித்³மிதீயம் பு³த்³தி⁴ரப்யுஜ்ஜிஹீதே |
 ஸ்பு²ரணேயம் காசித்³தி ஸஹ்ரு³த்யாநாம் சமதக்ரு³திருத்பத்³யதே |
 அநுக³தமபி பூர்வச்சா²யயா வஸ்து தாத்³ரு³க்
 ஸுகவிருபநிபு³த்⁴நந்நிந்த்³யதாம் நோபயாதி || 16 ||

தத்³ருக்³தமபி பூர்வச்சா²யயா வஸ்து தாத்³ரு³க் தாத்³ரு³க்ஷம் ஸுகவிர்விவக்ஷிதவ்ய-
 ங்க்³யவாச்யார்த்²ஸமர்பணஸமர்த்²ஸப்³த்³ரசநாரூபயா ப்³ந்த⁴ச்சா²யயோபநிபு³த்⁴நந்நிந்த்³யதாம்
 நைவ யாதி | ததி³த்த²ம் ஸ்தி²தம் —
 ப்ரதீயந்தாம் வாசோ நிமிதவிவிதா⁴ர்தா²ம்ரு³தரஸா
 ந ஸாத:³ கர்தவ்ய: கவிபி⁴ரநவத்³யே ஸ்வவிஷ்யே |
 ஸந்தி நவா: காவ்யார்தா:² பரோபநிபு³த்³தா⁴ர்த்²விரசநே ந கஸ்சித்தகவேர்கு³ண
 இதி பா⁴வயித்வா |
 பரஸ்வாதா³நேச்சா²விரதமநஸோ வஸ்து ஸுகவே:
 ஸரஸ்வத்யேவைஷா க⁴டயதி யதே²ஷ்டம் ப⁴க³வதீ || 17 ||

பரஸ்வாதா³நேச்சா²விரதமநஸு: ஸுகவே: ஸரஸ்வத்யேஷா ப⁴க³வதீ யதே²ஷ்டம்
 க⁴டயதி வஸ்து | யேஷாம் ஸுகவீநாம் ப்ராக்தநபுண்யாப்யாஸபரிபாகவஸேந
 ப்ரவ்ரு³த்திஸ்தேஷாம் பரோபரசிதார்த்²பரிக்³ரஹி:ஸ்ப்ரு³ஹாணாம் ஸ்வவ்யாபாரோ ந
 க்வசிது³-
 பயுஜ்யதே | ஸைவ ப⁴க³வதீ ஸரஸ்வதீ ஸ்வயமபி⁴மதமர்த்²மாவிர்பா⁴வயதி |
 ஏததே³வ ஹி மஹாகவித்வம் மஹாகவீநாமித்யோம் |

இத்யக்லிஷ்டரஸாஸ்ரயோசிதகு³ணலங்காரஸோபா⁴பு⁴ரு³தோ
 யஸ்மாத்³வஸ்து ஸமீஹிதம் ஸுக்ரு³திபி:⁴ ஸர்வம் ஸமாஸாத்³யதே |
 காவ்யாக்²யே⁵கி²லஸௌக்²யதா⁴ம்நி விபு³தோ⁴த்³யாநே த்⁴வநிர்த்³ர்ஸித:
 ஸோ⁵யம் கல்பதரூபமாநமஹிமா போ⁴க்³யோ⁵ஸ்து ப⁴வ்யாத்மநாம் ||

ஸத்காவ்யதத்த்வநயவர்த்மசிரப்ரஸு³ப்த
 கல்பம் மநஸ்ஸு பரிபக்வதி⁴யாம் யதா³ஸீத் |
 தத்³வ்யாகரோத்ஸஹ்ரு³த்யோத்³யலாப⁴ஹேதோ-
 ராநந்த்³வர்த⁴ந இதி ப்ரதி²தாபி⁴தா⁴ந: ||

இதி பூரீராஜாநகாநந்த்³வர்த⁴நாசார்யவிரசிதே த்⁴வந்யாலோகே சதுர்த:² உத்³யோத: |

Encoded by Rajani Arjun Shankar

Dhvanyalokah Udyotah 4

pdf was typeset on October 7, 2024

Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

